

JAPONYA’DA YEREL YÖNETİMLERİN YAPISI VE FİNANSMANINDA YAŞANAN GELİŞMELER

Yrd.Doç.Dr. Tekin AKDEMİR

Erciyes Üniversitesi

İİBF Maliye Bölümü

tekinakdemir@hotmail.com

Yrd Doç.Dr. Serkan BENK

Zonguldak Karaelmas Üniversitesi

İİBF Maliye Bölümü

serkanbenk@yahoo.com

ÖZET

Japonya üniter yapıyla birlikte yüksek derecede yerelleşmenin olduğu bir ülkedir. İki kademeli bir yerel yönetim sisteminin bulunduğu ülkede, yerel yönetimler önemli ölçüde harcama gerçekleştirmelerine karşın yeterli gelirlerle donatılmamışlardır. Bu nedenle de yerel yönetimler gelir kaynakları açısından merkezi yönetime bağımlı olmuşlar ve yüksek düzeyde borç stoku sorunu ile de karşı karşıya kalmışlardır. Ülkede, 2000 yılının sonlarında yerel yönetim maliyesi alanında yaşanan sorunları çözmek amacıyla idarelerarası ilişkiler konusunda önemli düzenlemeler yapılmıştır. Japonya’da reform süreci boyunca yaşanan tecrübeler, yerel yönetim sistemini reforme eden ülkemize idarelerarası ilişkilerin nasıl düzenlenmesi gerektiği konusunda önemli ölçüde ışık tutabilecek niteliktedir. Bu noktadan hareketle, bu çalışmada Japonya’da yerel yönetimlerin yapısı ve yerel yönetimlerin finansmanında yaşanan gelişmeler ele alınmıştır. Çalışmada öncelikle Japonya’nın yerel yönetim sistemi ve Japon yerel yönetimlerinin gelir ve harcamaları konusu incelenmiştir. Daha sonra, Japonya’da merkezi yönetim ve yerel yönetim arasındaki ilişkiler değerlendirilmiş ve çalışma sonuç kısmıyla tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler Maliyesi, Yerel Yönetim Yapısı, İdarelerarası Mali İlişkiler, Yerel Vergiler, Japonya.

DEVELOPMENTS OF LOCAL GOVERNMENTS’ STRUCTURE AND FINANCE IN JAPAN

ABSTRACT

Japan is a unitary state with high degree of decentralisation. Although high expenditures are done by local governments, in which two-level local governing system is adopted, they have no adequate revenues. For this reason, local governments have been depended on the central government in terms of revenue resources and therefore they have faced with heavy debt stock problem. Towards the end of 2000, some important regulations have been done in the area of intergovernmental relations to solve public finance problems of local government. Experiences witnessed in Japan during the process of reform could shed light on how regulations of intergovernmental relations could be applied in our country which has been carrying out reforms in local government system. From this point of view, in this study, the structure of local governments and the development of finance at local governments in Japan are examined. Firstly,

local government system in Japan and the subject of Japanese local governments' revenues and expenditures are examined. Afterwards, second, the relations between local and central governments in Japan were evaluated and the study is completed by providing some concluding remarks.

Keywords: Local Government Finance, Local Government Structure, Intergovernmental Fiscal Relations, Local Tax, Japan.

1. GİRİŞ

Japonya üniter yapıyı benimsemiş, anayasal monarşi ile birlikte parlamenter hükümetin var olduğu bir ülkedir. Nüfus itibarıyla dünyanın 10. büyük ülkesi olan Japonya, Asya kıtasının doğusunda 4'ü büyük olmak üzere çok sayıda adadan oluşmaktadır.

Özellikle 1990'lı yılların ortalarından itibaren ekonomik durgunlukla karşı karşıya kalan ülke, 2002 yılı ve sonrasında ekonomisini durgunluktan kurtarmıştır. Buna karşın yüksek kamu açıkları ve borç stoku mali sürdürülebilirliğin önünde önemli bir engel teşkil etmektedir²¹. Ülkede, kamu maliyesinde sürdürülebilirliğin sağlanması ve yüksek borç stoku sorununa çözüm bulabilmek amacıyla çeşitli arayışlar gündeme gelmiştir. Bu kapsamda uygulamaya konulan önlemlerden bir bölümü de merkezi-yerel yönetim ilişkilerini kapsamaktadır.

21. yüzyılın başlarından itibaren mali yerelleşme konusunun önemli gündem maddelerinden birini oluşturduğu Japonya'da, yerel yönetimlerin ekonomideki ağırlığı oldukça fazladır. Yerel yönetimler toplam kamu harcamalarının 2/3'lük kısmını gerçekleştirmekte ve eğitim, sağlık, bayındırlık ve çevre gibi toplum yaşamı açısından büyük önem taşıyan kamu hizmetlerinin sunumunda önemli roller üstlenmektedirler.

Japonya'da yerel yönetimlerin kamu harcamaları açısından bu önemine karşın, öz gelirleri oldukça yetersizdir. Çok sayıda vergiden oluşan, karmaşık bir yerel vergi yapısı vardır. Yerel yönetimlerin öz gelirlerdeki yetersizlik, büyük ölçüde idareler arası transferlerle giderilmektedir. Ancak, idareler arası yardım sisteminin etkisiz oluşu ve toplam gelirler içerisindeki ağırlığı, yerel yönetimleri hizmet sunumunda merkezi yönetime bağımlı kılmaktadır.

1950 yılı sonrasında yerel yönetimlerin birleştirilmesi ve yerel yönetim sayısının azaltılması yönündeki girişimlere karşın ülkede halen, çok sayıda ve küçük yerel yönetim birimi mevcuttur. Bu durum, ölçek ekonomilerinden uzak ve etkin olmayan bir hizmet sunumuna neden olmaktadır. Merkezi yönetimin hizmet sunumuna ilişkin koyduğu standartlar nedeniyle özellikle küçük yerel yönetimler, mevcut gelirleriyle harcamalarını karşılamada güçlük çekmektedirler. Bu durum yerel yönetimlerin gelir-gider dengesizliğini her geçen yıl artırmakta ve yerel yönetimlerin borç stoklarının sürdürülebilirliğine ilişkin endişelere yol açmaktadır.

²¹ Öyle ki, 1993-2007 yıllarını kapsayan dönemde kamu açıklarının GSYİH'ye oranı yıllık ortalama % 6,45 oranında gerçekleşirken, kamu kesimi borç stokunun GSYİH'ye oranı ise dönem başına göre % 102,9 artış göstermiştir (MOF, 2006a: 17,18).

Yerel yönetim maliyesinde yaşanan bu sorunların çözümü amacıyla ülkede özelleştirmeden, belediyelerin birleştirilmesine ve yerel yönetim gelirlerinde yerel tahsis vergisi, tahsisli yardımlar ve yerel vergileri içeren bir takım düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemelerin yerel yönetim maliyesi alanında yansımalarını bugünden öngörmek pek mümkün değildir. Ancak, Japonya bugün hala yerel yönetim harcamalarının GSMH'ye oranının en yüksek olduğu ülkelerden biridir. Bu ülkede yerel yönetimlerin taşıdığı önem ile birlikte mali yerelleşme konusunda yaşanan gelişmeler yerel yönetimler maliyesi açısından oldukça ilginç bir örnek teşkil etmektedir. Bu nedenle bu çalışmada Japonya yerel yönetimlerin yapısı ve finansmanı konusu incelenmiştir.

Japonya'da yerel yönetimlerin yapısı ve finansmanında yaşanan gelişmeler adını taşıyan bu çalışmada öncelikli olarak Japon yerel yönetimlerinin tarihi gelişimi, türleri ve örgütsel yapıları incelenecektir. Daha sonra ise, yerel yönetimlerin gelirleri, giderleri ve gelir-gider paylaşımı alanında yaşanan gelişmeler ele alınacaktır.

2. YEREL YÖNETİMLERİN TARİHİ GELİŞİMİ

Japon yerel yönetim sisteminin temeli, Meiji Restorasyonu'na kadar gitmektedir. Üniter bir yapıya sahip bu ülke, 1603-1868 süresince, "Han" denilen ve vilayetlerden daha küçük bölümlere ya da ciddi derecede bir bağımsızlığa sahip olan feodal beyliklere ayrılmıştı. Bu feodal beylikler Meiji hükümetinin modernizasyon programı çerçevesinde 1871 yılında kaldırıldı (Ulusoy ve Vural, 2001:25). Yerel yönetim sistemi, Meiji Hanedanlığı zamanında Almanya'da hakim olan düzenlemelere dayalı olarak (1890'lı yıllarda oldukça merkezîyetçi bir sistem olarak) uygulamaya konulmuştur (Mochida, 2006:150). Meiji Hanedanlığı'nın öncesindeki 600 yıl süresince feodal yapı hakim olmuş, anılan dönemde belediye kurumları adına hiçbir şey olmamakla birlikte, her bir feodal klan yerel yönetim hizmetlerini atadıkları memurlar aracılığıyla görmüştür. 1871 yılında feodalizm kaldırılarak güçlü bir merkezi hükümet kurulması yönünde adımlar atılmıştır. 1873 yılında İçişleri Bakanlığı kurulmuş ve bunu belediye kurumlarının standartlaştırılması ve daha demokratik otoritelerin oluşturulması izlemiştir (Robson, 1933:579-580).

Hanedanlığın ilk yıllarında belediyelerin çoğu idari bir birim olmaktan ziyade, doğal köyler gibi bir görünüm arz etmiştir. Bu dönemde belediyelerin yüzölçümleri küçük olduğu gibi, oldukça düşük nüfusa da sahipti. Öyle ki yaklaşık 70.000 olan belediyelerin 50.000 kadarının nüfusu 100 ve daha az kişiden oluşmuştur (Mabuchi, 2001:1). 1887 yılında Meiji yönetimi bir yerel yönetim yasası çıkararak, özerk yerel yönetim sistemini oluşturmaya karar vermiştir. Bu kapsamda belediyelerin temel eğitim hizmetlerinin yönetimi, vergilerin toplanması ve yerleşiklerin kayıtlarının tutulması gibi yerel hizmetleri yerine getiremeyecek kadar küçük olması nedeniyle, birleştirilmelerine karar verilmiştir. Atılan bu adımlar sayesinde 1883 yılında 71497 olan belediye sayısı, 1898 yılında 14289'a düşürülmüştür (Mabuchi, 2001:1). 1888 yılında şehir ilçe ve köy kurumları, 1890 yılında ise, valilik ve bölge uygulamalarıyla bugünkü yerel yönetim sisteminin temeli atılmıştır.

1900'lü yılların başından savaş yıllarına kadar geçen sürede siyasi partiler yerel demokrasiyi yaymak için, merkezi hükümet ise yerel menfaatleri ön plana çıkarmak için yerel meclisleri kullanarak yerleşikleri harekete geçirmiştir. 1920li yıllara gelindiğinde yerel özerkliği ve mahalli idarelerin gücünü artıran ve merkezi idarenin vesayetini azaltan düzenlemeler yapılmıştır. Ancak, 1930'lu yıllarda askeri yönetimin iktidarı ele geçirmesiyle, mahalli idare sistemi sıkı bir denetim altına alınmıştır. Savaş zamanında atılan adımlar ülkeyi tamamen yeniden merkezileşmeye doğru yönlendirmiştir. Merkezileşme ile birlikte, merkezi yönetimin otoritesi güçlendirilirken, savaşın bitmesiyle birlikte demokratikleşme ve yerel yönetimlerin özerkliğinin ve gücünün artırılması yönünde adımlar atılmıştır (Choi ve Wright, 2004:668; MİGM, 1999:668).

II. Dünya Savaşı sonrasında Amerikan işgal kuvvetlerinin uygulamaya koyduğu reformlarla birlikte, belediyeler ve valiliklerin organlarının seçimle işbaşına gelmesi sağlanmıştır. Merkezdeki bürokratların yerel düzeydeki yetkileri azaltılırken, yerel meclislerin fonksiyonları artırılmıştır (Hiromitsu, 2001:350). Böylece yerel yönetimler tekrar özerkliklerine kavuşmuşlardır. Bu durum savaş sonrası anayasayla birlikte garanti altına alınmıştır. Ancak 1950 ve 1960'lı yıllarda ulusal ve yerel düzeyde hızlı büyüme ve sanayileşme temel hedef olmuş ve bu hedef doğrultusunda merkezileşme yolunda eğilimler baş göstermiştir (Hiromitsu, 2001:350). Bu dönemde, polis ve eğitim hizmetleri gibi pek çok fonksiyon merkezleştirilmiştir. Yerel yönetimler üzerinde çeşitli kontrol mekanizmaları uygulamaya konulmuş; bu durum "Kontrollü Yerinden Yönetim Sistemi" olarak adlandırılmıştır (Mochida, 2006:150).

1980'li yıllarla birlikte akademisyenler ve yerel bürokratlar yerinden yönetime daha fazla ağırlık verilmesi yönünde çaba göstermiş (Hiromutsu, 2001:350), bu çabaların sonucunda yerel yönetimlere çocuk ve yaşlılara bakım ile ilgili refah hizmetleri alanında önemli görevler devredilmiştir (Muramutsu, 2001:13). 1995 ve 1999 yıllarında yerinden yönetime dair yasalar çıkarılmış ve 2002 yılında "Trinity Refom" olarak adlandırılan bir düzenleme paketi ile birlikte, yerel yönetim maliyesi alanında yerel tahsis vergisi, tahsisli yardımlar ve yerel vergileri içeren düzenlemeler yapılması öngörülmüştür (Mochida, 2006:149-150).

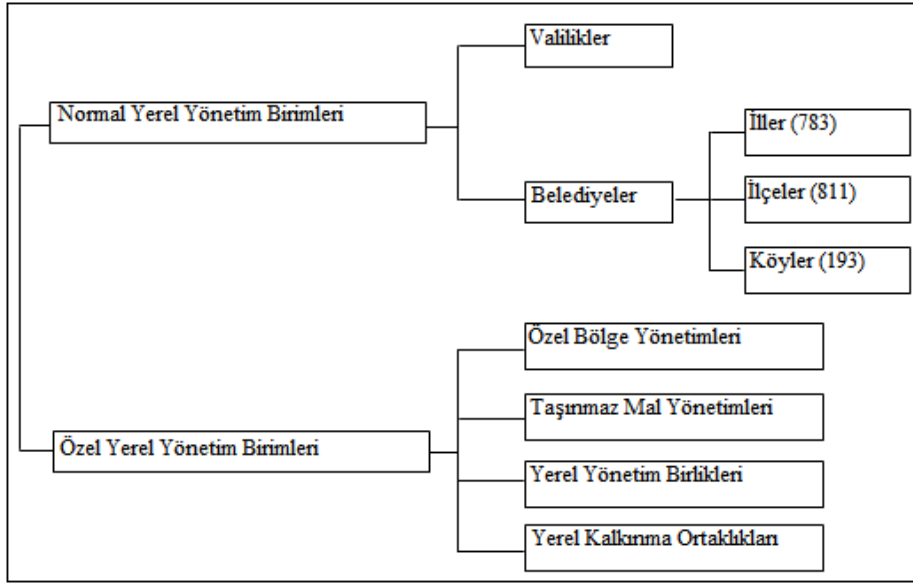
Son yıllarda Japon hükümeti yerel yönetimlerin idari kapasitelerinin geliştirilebilmesi için belediyelerin birleştirilmesi yönünde önemli girişimlerde bulunmaktadır. Bu kapsamda 1999 mali yılının Mart ayı sonunda 3232 olan belediye sayısı 2008 yılı Temmuz ayı itibariyle 1787'ye düşmüştür (Japan Statistics Bureau, 2008:197-198).

3. YEREL YÖNETİMLERİN TÜRLERİ

1947 yılında çıkarılan mali özerklik kanununa göre, yerel yönetimler ya genel nitelikli ya da özel nitelikli idarelerden oluşmaktadır. Yerel yönetimlerin sınıflandırılmasının gösterildiği Şekil 1'de de görüleceği üzere genel nitelikteki yerel yönetimler valilikler ve belediyelerden, özel nitelikteki yerel yönetimler ise, özel bölge yönetimleri, taşınmaz mal yönetimleri, yerel yönetim birlikleri ve yerel kalkınma birliklerinden oluşmaktadır. Ülkede Temmuz 2008 itibariyle 47 valilik, 783 il belediyesi, 811 ilçe belediye ve 193 köy belediyesi bulunmaktadır (Şekil 1).

Japonya’da yerel yönetimlere ilişkin temel düzenlemeler Japon Anayasa’sının 8. bölümünde yerel kendi kendini yönetim başlığı altında 92-95. maddelerinde yer almaktadır. Japon Anayasası’nın 92. maddesine göre, yerel yönetimlerin organizasyon yapıları ve faaliyetlerine ilişkin düzenlemelerin yerel özerklik ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. 93. maddesinde ise, yerel yönetimlerin karar organlarını yasalara uygun olarak kendilerinin oluşturmaları öngörülmektedir. Bu maddede ayrıca, belediye başkanları, valiler, meclis üyeleri ve kanunlarla belirlenmiş diğer yerel görevlilerin doğrudan yerel halk tarafından seçileceği ifade edilmektedir. 94. maddede de yerel yönetimlerin kendi mülklerini yönetme, işlerini görme ve kanunlar çerçevesinde kendi düzenlemelerini yapıp uygulama hakkına sahip oldukları, ifade edilmektedir. 95. maddede ise, yasama organı tarafından (yasaların çizdiği sınırlar çerçevesinde) sadece bir yerel yönetim birimine uygulanabilir bir kanunun ilgili yerel yönetim birimi sınırları içerisindeki seçmenlerin çoğunluğunun rızası olmadan çıkarılamayacağı belirtilmektedir (The Constitution of Japan, Chapter VIII).

Şekil 1: Yerel Yönetimlerin Sınıflandırılması

Kaynak: MIC, *Statistical Handbook of Japan 2008*, Ministry of Internal Affairs and Communications, s.198; http://www.stat.go.jp/english/data/handbook/c17cont.htm#fig17_3. (Erişim:22.08.2008).

3.1. Valilikler

Genel olarak valilikler, sınırları içerisinde birden fazla belediye olan, geniş coğrafi alana yayılmış yerel yönetim birimleridir (CLAIR, 2006:41). Belediyelerden daha geniş bir coğrafyaya hizmet etmelerine karşın, her iki yönetim birimi arasında herhangi bir öncelik güdülmemekte ve birbirlerinden bağımsız olarak çalışmaktadırlar (Akdoğan, 1997:87). Japonya’da 47 adet valilik bulunmaktadır. Bunların yüzölçümü ve

barındırdıkları nüfus açısından önemli farklılıklar mevcuttur. Örneğin, Hokkaido valiliğinin yüzölçümü 83.452 km² iken, Kagawa valiliğinin yüzölçümü 1875 km² dir. Valiliklerin yüzölçümlerinde olduğu gibi, nüfuslarında benzer bir farklılık söz konusudur. Mart 2006 itibariyle, ülkenin en büyük valiliği olan Tokyo metropolünün nüfusu 12 milyon 586 bin kişi iken, Tottori valiliğinin nüfusu 603 bindir (MOF, 2006:227). Coğrafi ve tarihi faktörlerin etkisiyle 9 ayrı bölgeye²² ayrılabilen valilikler, polis hizmetleri, yol yapımı, su temini gibi bayındırlık işleri, sağlık hizmetleri, sosyal refah hizmetleri, yüksekokullar ve diğer yükseköğretim hizmetleri, kütüphane hizmetleri, konut ve işgücü yönetimi gibi hizmetleri yerine getirmektedirler (MOF, 2006:227). Valiliklerin başında, doğrudan yerel halk tarafından seçilen valiler bulunmaktadır. Valiler bazı durumlarda, merkezi yönetimin ajanı olarak, belediyeler üzerinde gözetim ve denetim yetkisi kullanmaktadırlar. Mevcut valiliklerden Tokyo (to), Hokkaido (do), Kyoto ve Osaka (fu) valilikleri tarihi nedenlerin etkisiyle diğerlerinden farklı isimlerle adlandırılmaktadır. Ayrıca başkent Tokyo diğer valiliklerden farklı bir yönetim yapısına sahiptir ve Tokyo'da 23 adet özel bölge yönetimi bulunmaktadır. Belediye yönetimlerine benzer fonksiyonları yerine getiren özel bölge yönetimleri sadece Tokyo'ya özgüdür.

3.2. Belediyeler

Genel nitelikte yerel yönetim birimlerinin ikincisini oluşturan belediyeler, ülkenin temel yerel yönetim birimleridir. Belediye sayısı 1953 yılında 10.000 civarında iken, belediyelerin konsolidasyonuna yönelik çalışmalarla birlikte 1957 yılında bu sayı 4000'inin altına indirilmiş ve günümüzde ise, 1787'ye kadar düşmüştür (Choi ve Wright, 2004:14 ve Şekil: 1). Belediyeler nüfuslarına, iskân yoğunluklarına, endüstri yapılarına ve şehir imkânlarına göre; kent belediyeleri (Shi), kasaba belediyeleri (Cho) ve köy belediyeleri (Son) olarak üç gruba ayrılmaktadır (MİGM, 1999:670).

Bir belediyenin kent belediyesi olarak adlandırılabilmesi için, nüfusunun 50 bini geçmesi²³, konutlarının %60'ının veya daha fazlasının kent merkezinde bulunması, nüfusunun en az % 60'ının veya daha fazlasının ticari, sınai ya da kentlere özgü faaliyetlerle uğraşması, yerel yönetim kanunlarının öngördüğü bütün gerekleri yerine getirmiş olması ve kentlerin sağladığı konfor ve hizmetlere sahip olması gerekmektedir (Revised Local Autonomy Law, Article:8; Norton, 1994:463). Kasaba belediyeleri kentlerden daha küçük, köyler de nüfusça kasabalardan daha küçük ve genellikle tarım, ormancılık ve balıkçılıkla uğraşan bireylerin iskân ettiği yerleşim yerleridir (Norton, 1994:463,464). Belediyeler, temel ve ortaöğretim hizmetleri, yol ve parkların yapımı, içmesuyu sistemlerinin inşası, kanalizasyon ve atık toplama hizmetleri, yangınla mücadele, işsizlik yardımı, kamu sağlık sigortası, ulusal emeklilik sistemi ile liman ve barınakların yönetimi gibi hizmetleri yerine getirmektedirler (MOF, 2006:227).

²² Hokkaido, Tohoku, Kanto, Chubu, Kinki, Chugoku, Shikoku, Kyushu, and Okinawa (bkz: Regions of Japan <http://web-japan.org/kidsweb/japan/regions.html>, Erişim: 01.10.2006)

²³ 1888 tarihli belediye kanununda bir yerin kent statüsüne sahip olabilmesi için, asgari 25.000 nüfusa sahip olması şartı aranırken, 1947 tarihli yerel özerklik yasasıyla asgari nüfus şartı 30.000'e Mayıs 1954'te ise 50.000'e çıkarılmıştır (bkz: Jacobs, 2003:608).

Japonya’da, çok büyük kentlere Bakanlar Kurulu Kararı ile özel statü de verilebilmektedir. Özel statüye sahip olabilmek için söz konusu kentin bulunduğu bölgenin büyük kenti olması, nüfusunun 500 binden fazla olması, kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğunun 2000 kişiden fazla olması, nüfusunun en az %10’unun birincil sanayilerde istihdam ediliyor olması, idari kapasitesinin büyük bir kenti etkin bir şekilde yönetebilecek düzeyde olması ve idari ve finansal kapasitesinin kentsel kamu hizmetlerini bulunduğu bölgedeki vatandaşlara adil bir şekilde sunabilecek düzeyde olması gerekmektedir. Büyük şehirlerin artan ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve yerel hizmetlerin bu bölgelerde daha etkin sunumunu sağlamak amacıyla oluşturulan özel statülü kentler, sosyal refah, kamu sağlığı, kentsel planlama, ulusal yol yönetimi ve zorunlu eğitim gibi alanlarda valiliklerin görevlerinden bir bölümünü üstlenmekte ve valiliğin denetiminden bir ölçüde bağımsız olarak çalışabilmektedir (Üstünişik, 1992:40; Jacobs, 2003:610). Özel statülü kent uygulamasıyla yerel yönetim nüfusu, statüsü ve özerkliği arasında oluşturulan bağ, küçük kentleri birleşmeye itmiş ve çekirdek iller olarak nitelendirilebilecek ikinci bir özel statülü kent sistemi ortaya çıkmıştır. Çekirdek iller, özel statülü illere verilen görevlerden valiliklerce daha etkin olarak gerçekleştirilebilecek olanlar dışında, özel statülü illerle aynı yetkilere sahiptir. Çekirdek il statüsüne kavuşabilmek için Yerel Özerklik Kanununun 252. maddesine göre, nüfusunun 300 binden fazla olması, yüz ölçümünün 100 km²’yi aşması, bulunduğu bölgede bir istihdam merkezi olması ve gündüz nüfusunun gece nüfusundan fazla olması gerekmektedir (Revised Local Autonomy Law, Article:252-23).

3.3. Özel Nitelikli Yerel Yönetim Birimleri

Özel nitelikli yerel yönetim birimleri; özel bölgeler, taşınmaz mal yönetimleri, yerel yönetim birlikleri ve yerel kalkınma şirketlerinden oluşmaktadır. Bunlardan *özel bölgeler* sadece Tokyo’ya özgü yönetim birimleridir. Bu ilde 23 adet özel bölge yönetimi bulunmaktadır. Özel bölgelerin seçime iş başına gelmiş bir belediye başkanı ve meclisi bulunmaktadır. Bunlar, su, atık toplama, yangından koruma ve bazı şehir planlama hizmetleri dışında belediyelerle aynı fonksiyonları icra etmektedirler. Metropolitan Tokyo yönetimi ile özel bölge yönetimleri ve özel bölge yönetimlerinin kendi aralarındaki koordinasyonu, metropolitan Tokyo yönetimi ile bölge yönetimi temsilcilerinden oluşan bir konsey sağlamaktadır (Revised Local Autonomy Law, Article:282-2).

Taşınmaz mal yönetimleri, bir belediye sınırları içinde sahip olunan bazı gayrimenkullerin, yönetimi için oluşturulan birimlerdir. Taşınmaz mal yönetimlerinin bir meclisi vardır ve meclisin üye sayısı ve üyelerin görev sürelerine ilişkin düzenlemeler yönetmelik ile düzenlenmektedir. Meclisin yanı sıra kanun ya da Bakanlar Kurulu Kararı’na dayalı olarak birden fazla belediye ya da özel yönetim biriminin karşılıklı uzlaşmayla oluşturdukları mütevelli heyeti bulunmaktadır. Belediye ya da özel yönetimlerin başkanları taşınmaz mallarla ilgili önemli kararlar alırlarken mütevelli heyetine danışırlar. Belediye başkanı ve özel yönetimlerin başkanları mütevelli heyetine danışarak taşınmaz mal yönetimlerine gayrimenkulün yönetimiyle ilgili olarak ilave görev ve yetkiler aktarabilirler. Mütevelli heyeti ayrıca taşınmaz mal yönetiminin faaliyetlerinden yola çıkarak onun performansını teftiş eder (Revised Local Autonomy

Law, Article:296-2,3). Belediyeler bu yönetimlerin gelir ve giderlerini ayrı bir hesapta tutabilirler. Özellikle dağ köyleri ve çiftçilikle uğraşan köylerde yaygın olan bu birimlerin sorumluluğundaki alanlara; dağ ormanları, sulama kanalları, kaplıcalar, çiftlikler, mezarlıklar, bataklıklar örnek olarak verilebilir.

Yerel yönetim birlikleri, belediyelerin ölçeğini aşan ve büyük kaynak gerektiren yerel hizmetlerin yerine getirilebilmesi amacıyla kurulmaktadır (Revised Local Autonomy Law, Article:284-285).

Özel nitelikteki yerel yönetimlerin sonucunu oluşturan *yerel kalkınma ortaklıkları* ise, kalkınma planlarına tabi alanlarda yerel yönetim birimlerinin bölgesel kalkınma projelerini daha esnek koşullarda personel istihdam ederek ve kamu yönetiminin sınırlamalarından kurtularak gerçekleştirmek amacıyla kurulmuşlardır (Norton, 1994:462,463). Yerel kalkınma ortaklıklarının, genel müdür, müdürler, yönetim kurulu ve denetçilerden oluşan bir örgüt yapısı bulunmaktadır. Genel müdür yerel kalkınma ortaklığını temsil etmekte ve işlerini yürütmektedir (Revised Local Autonomy Law, Article:304). Müdürler, yerel kalkınma ortaklığının faaliyetlerinin sürdürülmesinde genel müdüre yardımcı olmakta ve genel müdür görevini yerine getiremeyecek bir durumla karşı karşıya kaldığında onun görevlerini yerine getirmektedir. Yönetim kurulu, genel müdür ve müdürlerden oluşmaktadır. Kurul, yerel kalkınma ortaklığının bütçe ve kesin hesabını hazırlamakta, iş planını yapmakta ve arazi ile arsaların devrini gerçekleştirmektedir. Denetçiler ise, kalkınma ortaklığının faaliyetlerini denetlemektedirler (Revised Local Autonomy Law, Article:304,305). Yerel kalkınma ortaklıklarının faaliyetlerini; bir bölge ya da mahallenin yeniden inşası için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapımı, konut inşası, yollar, limanlar, kanalizasyonlar, su tesisleri, su arzı sistemleri, parklar, yeşil alanlar tesisi, bu hizmetlerin yerine getirilmesi ya da fabrika yapımı vb. faaliyetler şeklinde sıralamak mümkündür (Revised Local Autonomy Law, Article :298).

4. YEREL YÖNETİMLERİN ÖRGÜTSEL YAPISI

Japonya'da yerel yönetimler başkanlık sistemine dayalı olarak yönetilmektedir. Genel nitelikteki yerel yönetim birimleri olan valilikler ve belediyelerin her birinin bir yürütme, bir de yasama organı vardır. Yerel yönetimlerin demokratik yapıda olmasını ve bunu muhafaza edebilmesini sağlamak amacıyla, valiler, belediye başkanları ve meclis üyeleri seçimle iş başına gelmekte ve fonksiyonlarını güçler ayrılığı, iç kontrol ve denge prensibine dayalı olarak icra etmektedirler (CLAIR, 2006:44). Belediye ve valilik meclislerinden oluşan yerel meclislerin üyeleri 4 yıl için seçilmektedir. Üye sayısı valiliklerde kanunla, belediyelerde ise yönetmelikle düzenlenmektedir. Meclis üyeleri kendi aralarından bir başkan ve başkan yardımcısı seçmektedirler. Meclis başkanları meclis toplantılarına başkanlık etmekte, toplantıların düzenini sağlamakta ve meclisi temsil etmektedir. Meclisler olağan olarak ayda 4 defa belediye başkanı ya da valiler tarafından toplantıya çağrılmaktadırlar. Olağan toplantıların yanı sıra, meclis üyelerinin 4'te biri ya da fazlası özel gündemle toplantı talebinde bulunursa belediye başkanı ya da valiler meclisi olağanüstü toplantıya çağırabilmektedirler (Revised Local Autonomy Law, Article:101-104). Toplantılarda kararlar kanunda aksi belirtilmedikçe

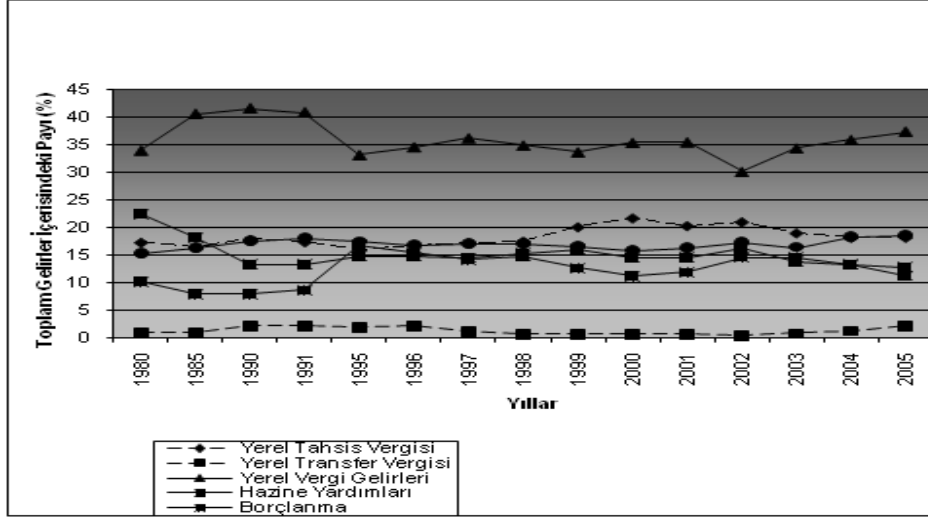
mevcut üyelerin salt çoğunluğunun lehte ya da aleyhte oy vermesiyle alınmaktadır. Belediye başkanı ya da valiler meclis toplantılarında oylamaya katılamamaktadır. Buna karşın, oyların eşitliği halinde belediye başkanı ya da valinin verdiği karar geçerli olmaktadır. Meclis üyeleri, kendi adlarına ya da başkasının namına yerel yönetimlerle sözleşmeye dayalı bir ilişki içerisine giremezler. Aynı anda senato, temsilciler meclisi ya da başka bir yerel yönetim meclisine üye olamaz ve başka bir belediye meclisinde tam zamanlı olarak çalışamazlar (Revised Local Autonomy Law, Article:92). Meclis üyelerinin sayısı ilçe ve köy belediyelerinde nüfusa bağlı olarak 12 ile 22 kişi arasında değişirken, il belediyelerinde 26 ile 96 kişi arasında, valiliklerde ise, 40 ile 120 arasında (Tokyo metropolünde üst sınır 130'dur) değişmektedir. Yerel meclislere seçilebilmek için adayların en az üç ay ya da daha fazla süreyle o bölgede oturmuş olmaları, Japon vatandaşı ve 25 yaşını doldurmuş olmaları gerekmektedir (Revised Local Autonomy Law, Article:18,90,91). Yerel meclisler; bütçeyi hazırlar, kesin hesapları karara bağlar, yerel yasaları yaparlar. Kanunlar ve Bakanlar Kurulu Kararı'yla belirlenenler hariç olmak üzere yerel vergileri, ücretleri ve fiyatları tespit eder ve bunları toplar, şartlı ya da götürü bağışları kabul eder ve kendi politikalarıyla ilgili kararlar alırlar.

Genel nitelikteki yerel yönetim birimlerinin yürütme organları; belediye başkanı, vali ve çeşitli idari komitelerden oluşmaktadır. Vali, belediye başkanı ve idari komitelerden oluşan yürütme organları, meclislerinin aldığı kararları uygularlar ve kendilerine kanunla, yönetmeliklerle ya da diğer hukuki belgelerle verilen görevleri yerine getirirler. Vali ve belediye başkanları 4 yıl için seçilmektedir. Belediye başkanı seçilebilmek için 25 yaşını doldurmuş olmak, vali seçilebilmek için ise 30 yaşını doldurmuş olmak gerekmektedir (Revised Local Autonomy Law, Article:19). Belediye başkanları, belediyeyi temsil eder, bütçeyi hazırlar ve uygular, belediye hesaplarını denetler ve idari komiteler arasında bir anlaşmazlık olduğu zaman bunu çözüme kavuşturmak için elinden geleni yaparlar. Başkanlar, belediye meclislerinin kararlarını yeniden görüşülmek üzere veto etme yetkisine sahip olduğu gibi, meclisler de belediye başkanı için güvensizlik oyu verebilirler. Başkanlar, aynı anda senato, temsilciler meclisi ya da başka bir yerel yönetim meclisine üye olamaz ve başka bir belediye meclisinde tam zamanlı olarak çalışamaz (Revised Local Autonomy Law, Article:139-142 ve 148,149). Belediyeler, görevlerini yerine getirirken, kendilerine ya da valiliklere bağlı olarak oluşturulan komiteler (organlar) kurulabilirler. Eğitim, kamu güvenliği ve seçim gibi alanlarda oluşturulan bu komiteler kendilerine verilen görevleri daha iyi biçimde yapabilmek için birbirleriyle işbirliği yapabilmektedirler. Komiteler arasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünde belediye başkanları devreye girmektedir (Revised Local Autonomy Law, Article:180-185).

5. YEREL YÖNETİMLERİN GELİRLERİ

Japonya'da vergilendirme yetkisi daha çok merkezi yönetime ait olduğundan yerel yönetim gelirlerinin önemli bir bölümü transfer türü gelirlerden (yerel transfer vergisi + yerel tahsis vergisi + şartlı ve götürü yardımlardan) oluşmaktadır (Mochida, 2001:91).

Grafik 1. Japonya'da Yerel Yönetimlerin Gelirlerinin Gelişimi (1980 – 2005)

Kaynak: MIC (2008), *Japan Statistical Yearbook 2008*, Ministry of Internal Affairs and Communications (Statistical Research and Training Institute) <http://www.Stat.Go.Jp/English/Data/Handbook/Pdf/C17cont.Pdf>, (Erişim: 03.08.2006). MIC (2007a), *Fiscal Year 2005 Settlement White Paper On Local Public Finance, Tentative Translation*, (Ministry of Internal Affairs and Communications), www.soumu.go.jp/english/wp/pdf/002.pdf, (Erişim: 30.09.2007).

Yerel yönetimlerin diğer gelir kalemlerini ise, yerel vergiler ve borçlanma oluşturmaktadır. Yerel yönetimlerin öz gelirlerinin toplam gelirlerine oranı, büyük kentsel alanlarda % 75-80'i bulurken, kırsal alanlarda bu oran % 25 ile % 33 arasında değişmektedir (Jacobs, 2003:607). Yerel yönetim gelirlerinin gelişiminin gösterildiği tablo 1'den de görüleceği üzere, 1980-2005 yıllarını kapsayan dönemde toplam yerel yönetim gelirlerinin ortalama % 35,9'u yerel vergilerden, %18,3'ü yerel tahsis vergisinden, % 15,1'i hazine yardımlarından, % 12,3'ü borçlanma gelirlerinden % 17'si ise diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Japonya'da yerel yönetimlerin mali yapıları konusunda en dikkat çekici husus yerel yönetimlerin gelirlerini artırma konusunda sınırlı da olsa belli bir inisiyatifte sahip olmalarıdır. Ancak, yerel yönetimlerin yeni bir vergi koyabilmesi için söz konusu verginin yerel vergi kanununda belirtilmemiş olması ve İçişleri ve Ulaştırma Bakanlığı'na danışması gerekmektedir²⁴.

Tablo 1: Yerel Vergiler

Zorunlu Vergiler		İhtiyari Vergiler
Normal Vergiler	Tahsisli vergiler	

²⁴ 2000 yılına kadar yerel yönetimlerin yeni bir vergi koyabilmesi için İçişleri ve Ulaştırma Bakanlığı'ndan onay alması gerekirken, Nisan 2000'de yapılan değişiklikle birlikte önceden onay alınması uygulamasına son verilerek yerel yönetimlerin yeni bir vergi koyabilmesi için İçişleri ve Ulaştırma Bakanlığı'na danışması yeterli görülmüştür.

	Valilik ikamet vergisi	Otomobil vergisi	Nükleer yakıt vergisi
	İşletme vergisi	Madencilik vergisi	Ham petrol fiyatını düzenleme vergisi
	Yerel tüketim vergisi	Avcı kayıt vergisi	
	Reel gayrimenkul edinim vergisi	Avlanma vergisi	
	Valilik tütün vergisi	Su idaresi (işletmesi) ve arazi kar vergisi	
	Golf sahası vergisi		
Belediye Vergileri	Emlak vergisi	Kaplıca vergisi	Villa mülkiyet vergisi
	Belediye ikamet vergisi	İşyeri (büro) vergisi	Kum ve çakıl çıkartma vergisi
	Hafif motorlu araçlar vergisi	Şehir planlama vergisi	
	Belediye tütün vergisi	Su idaresi (işletmesi) ve arazi kar vergisi	
	Madeni ürün vergisi	Kamu tesisleri kullanım vergisi	
	Özel arazi (araziyi elde tutma) vergisi*	Arazi imar vergisi	
		Belediye sağlık sigortası vergisi	

Kaynak: MOF (2004), *An Outline of Japanese Taxes 2004*, Ministry of Finance Japan, ss.232-257. http://www.mof.go.jp/english/tax/taxes2004e_h.pdf, (Erişim 22.11.2004), Pascha ve Robaschik (2001); “*The Role of Japanese Local Governments in Stabilisation Policy*”, Institut für Ostasienwissenschaften, No:40, ss.14-15, <http://www.uni-duisburg.de/Institute/OAWISS/publikationen/arbeitspapiere/paper40.html>, (Erişim: 08.07.2006).

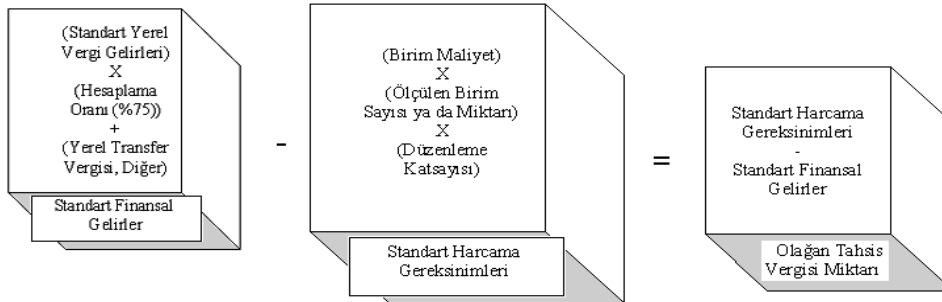
* Bu vergi arazi spekülasyonunu önlemek üzere, bir araziyi satın alan ya da başka suretlerle elde edenlerden alınmaktadır.

Ülkede 30 civarında yerel nitelikte vergi vardır. Normal vergiler ve tahsisli vergiler olarak ikiye ayrılan bu vergilerin çoğunun oran ve matrahı yerel vergi kanununda düzenlenmektedir. Yerel vergiler; ikamet vergisi, yerel tüketim vergisi, tütün vergisi, otomobil vergisi, madencilik vergisi, kent planlama vergisi, av vergisi, avcılık ruhsat vergisi ve benzeri vergilerden oluşmaktadır (Tablo 1). Yerel vergilerden yerel yönetimlerin vergi gelirleri içerisinde en önemli paya valiliklerde, valilik ikamet vergisi, meslek vergisi, yerel tüketim vergisi ve otomobil vergisi sahipken, belediyelerde emlak vergisi, belediye ikamet vergisi, şehir planlama vergisi ve tütün vergisi sahiptir (MOF, 2006b:229-258).

Yerel vergiler, 1985-1995 yılları arasında toplam vergi gelirlerinin yaklaşık olarak %40'ını oluştururlarken, 2002 yılında toplam gelirler içerisindeki payları %30,2'ye kadar düşmüştür (Grafik:1). Yerel yönetimlerin öz gelirlerini artırmayı hedefleyen 2002 yılı Trinity Reform paketinde, sübvansiyonlarda ve yerel tahsis vergisinde reforma gidilerek, merkezi yönetimden yerel yönetimlere vergi gelirlerinin transfer edilmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda ulusal gelir vergisinden, yerel ikamet vergisine vergi geliri kaynağı tahsis edilmiştir. Yapılan düzenlemelerin de etkisiyle, yerel vergi gelirlerinin toplam gelirlere oranı 2003 yılı sonrasında artmış ve 2005 yılında %37,4'e çıkmıştır (MIC, 2007a:7,8).

Yerel yönetimler topladıkları yerel vergilerin yanı sıra, gelirlerinin önemli bir bölümünü merkezi yönetimden yapılan transferler aracılığıyla elde etmektedir. Gelir paylaşımı düzenlemeleri neticesinde elde edilen bu gelirler yerel tahsis vergisi (Local Allocation Tax) ve yerel transfer vergisinden (Local Transfer Tax) oluşmaktadır. Yerel tahsis vergisi, olağan ve olağanüstü tahsis vergisi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Olağan tahsis vergisinin amacı, yerel yönetimlerin mali kapasitelerini eşitlemek ve belirlenen standartlarda hizmet sunmalarını sağlamaktır. Olağan tahsislerin tamamlayıcısı niteliğinde olan olağanüstü tahsis vergisi ise, doğal afet ya da benzeri bir olağanüstü durumla karşı karşıya kalan yerel yönetimlerin harcamalarındaki artışı karşılamak amacıyla kullanılmaktadır (Canpolat ve Haktankaçmaz, 2007:82). Tahsis vergisi, gelir ve alkollü içecek vergisinin %32'si, kurumlar vergisinin %34'ü (2007 yılına kadar %35,8 olarak uygulanmıştır), tüketim vergisinin %29,5'i ve tütün vergisinin %25'inden oluşmaktadır. Yerel tahsis vergisi gelirleri yerel yönetimlerin standart gelir ve harcama tahminleri arasındaki farka dayalı bir formüle göre dağıtılmaktadır. Buna göre, öz gelirleri temel ihtiyaçlarını karşılamaya yeterli olan yerel yönetimler tahsis vergisinden pay alamazken, bunların diğer yerel yönetimlere yapılan kaynak transferine bir katkısı da söz konusu olmamaktadır (IMF, 2004:42; Domenico ve Zanardi, 2004:9).

Şekil 2: Yerel Tahsis Vergisinin Hesaplanma Yöntemi

Kaynak: MIC (2007a), *Fiscal Year 2005 Settlement White Paper on Local Public Finance, Tentative Translation*, (Ministry of Internal Affairs and Communications), s.11, www.soumu.go.jp/english/wp/pdf/002.pdf, (Erişim: 30.09.2007).

Yerel yönetimlerin tahsis vergisinden alacakları pay; standart harcama gereksinimi ile standart finansal gelirleri arasındaki farka göre belirlenmektedir. Standart finansal gelirler, standart yerel vergi gelirlerinin (değişken vergi gelirleri ve özel amaçlı vergiler hariç) hesaplama oranıyla (valilikler için %80 belediyeler için %75) çarpımına yerel transfer vergisi ve diğer yerel yönetim gelirlerinin eklenmesi suretiyle bulunurken, standart harcama gereksinimleri, birim maliyet, hesaplama yapılan yerel hizmetin ölçü birimi (yerel yönetimin nüfusu, yolların uzunluğu, büyüklüğü gibi) ve düzeltme katsayısı (Düzeltilme katsayısı, temel hizmet sunumu için gerekli finansmanı hesaplarırken yerel hizmetlerin maliyetini etkileyen nüfus yoğunluğu ve iklim koşulları gibi koşulları göz önünde bulunduran bir ölçüdür) gibi değişkenler göz önüne alınarak hesaplanmaktadır (Şekil 2).

Yerel yönetimlere dağıtılan bu verginin yanı sıra, merkezi yönetimin özel bir hesapta topladığı ve daha sonra yerel yönetimlere aktardığı vergiler de bulunmaktadır. Yerel transfer vergisi olarak adlandırılan bu vergiler, yerel yol vergisi, sıvılaştırılmış petrol gazı transfer vergisi, motorlu araç tonaj transfer vergisi, özel tonaj aidatları, havacılık yakıt transfer vergisi ve gelir transfer vergisinden oluşmaktadır (MOF, 2006:229). Her iki verginin yerel yönetimlerin toplam gelirleri içindeki payı yaklaşık %20'ler düzeyinde olup, yerel transfer vergisinin toplam gelirler içerisindeki payı azalırken, tahsis vergisinin toplam gelirler içindeki payının giderek arttığı görülmektedir.

Yerel yönetimler yukarıda belirtilen gelirlerinin yanı sıra merkezi yönetim adına gerçekleştirdikleri hizmetler, merkezi yönetimle ortak olarak yürüttükleri hizmetler ve kendi sorumluluklarındaki hizmetleri yerine getirmek için hazineden yardım alabilmektedirler. Bu kapsamda bakanlıklar ve merkezi yönetim kuruluşları yerel yönetimlere devrettikleri bazı hizmetler için (genel seçimlerin düzenlenmesi gibi) yardımda bulunurlar. Bunun yanı sıra, yerel yönetimler merkezi yönetimle ortaklaşa gerçekleştirdikleri zorunlu eğitim hizmetlerini yerine getirirken de hazine yardımı almaktadırlar (MIC, 2007a:40,41). Ayrıca, kanalizasyon sisteminin yenilenmesi gibi yerel yönetimler tarafından üstlenilen hizmetlerin sağlanmasına yönelik projeleri desteklemek için de merkezi yönetimden mali yardım alabilmektedirler. Bu tür yardımların tamamı belirli bir amacın gerçekleştirilmesi için verildiğinden verilmiş amacının dışında kullanılamazlar (CLAIR, 2006:56). Yerel yönetimlerin toplam gelirleri içerisinde %16 civarında bir paya sahip olan yardımların oranı 1980'li yıllarla karşılaştırıldığında negatif bir trend sergilemesine karşın, yerel tahsis vergisinin de bir tür idarelerarası transfer niteliği taşıdığı dikkate alındığında Japonya'da idarelerarası transferlerin yerel yönetimlerin toplam gelirleri içerisinde önemli bir ağırlığa sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Yerel yönetimlerin bir diğer gelir kaynağı da borçlanmadır. Japonya'da yerel yönetimlerin borçlanmasına sadece yatırım harcamaları ve kamu iktisadi teşebbüslerin finansmanı amacıyla izin verilmektedir. Mevcut düzenlemeye göre valiliklerin bono ihraç edebilmeleri için içişleri bakanlığından belediyelerin ise, validen onay almaları gerekmektedir (Pascha ve Robaschik, 2001:25). Ancak, 2006 yılında yapılması planlanan düzenlemeyle açıkları belirli bir düzeye ulaşmayan ya da vergi gelirleri ulusal standartların altına düşmeyen yerel yönetimlerin bono ihraç edebilmeleri için önceden onay almaları yerine merkezi idareye bu konuda danışmaları benimsenmiştir (Robaschik ve Yoshino, 2004:21).

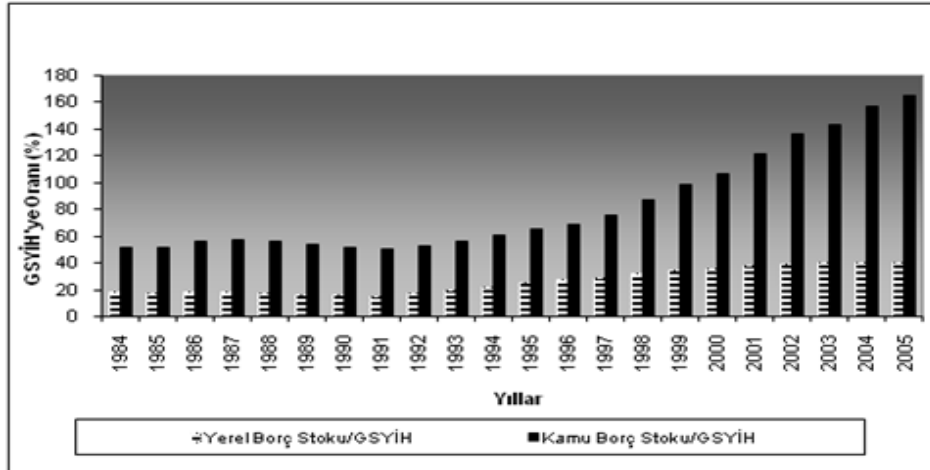
Borçlanma için gereken önceden izin yanı sıra, yerel yönetimlerin yıllar itibarıyla değişiklik gösterebilen ulusal borçlanma planında belirtilen sınırlamalara da uymaları şart koşulmuştur (Norton,1994:478,479). Belirtilen bu sınırlamanın yanı sıra vergi oranları ulusal standartlardan düşük olan yerel yönetimlerin altyapı yatırımlarını finanse etmek amacıyla borçlanmalarına izin verilmemektedir. Ayrıca, yerel yönetimlerin borç servisi rasyosunun gelirlerinin %20'sini aşmaması gerekmektedir (Domenico ve Zanardi, 2004:10). Bunun yanı sıra, harcamaların borçlanmayla finanse edilen kısmı belirli bir oranı aşan yerel yönetimlerin yeniden borçlanmalarına izin

verilmemektedir. Ayrıca, bütçe açıkları belirli bir yüzdeyi geçen yerel yönetimlerin borçlanmalarına sadece, İçişleri Bakanlığı'nın izin verdiği finansal planlara uygun şekilde finansal yapılarını yeniden yapılandırılmaları koşuluyla izin verilmektedir (Robaschik ve Yoshino, 2004:20).

Japonya'da yerel yönetimler ihtiyaç duydukları kredileri merkezi yönetim, kamu iktisadi teşebbüslerinin oluşturduğu borçlanma fonları ve özel kesimden sağlamaktadırlar (Mihaljek, 1997:297). 2005 yılı itibariyle 10 trilyon 376 milyar yen'lik bir kaynağı (toplam gelirlerinin yıllık ortalama %12'sini) borçlanma yoluyla sağlayan yerel yönetimlerin finansman ihtiyaçlarını hangi kurumdan karşılayacakları konusunda yazılı bir sınırlama yoktur. Bununla birlikte, merkezi yönetimin yerel yönetimlerin borçlarının onay sürecinin borçlanmanın hangi kuruluştan yapılacağını içerdiğini ve bu şekilde finansal kuruluşların merkezi yönetim tarafından dolaylı bir şekilde belirlendiğini söylemek mümkündür (Domenico ve Zanardi, 2004:10).

Japonya'da yerel yönetimlerin gelir düzeyleri son on yılda önemli ölçüde kötüleşmiştir. Yerel yönetim harcamalarının büyük bir kısmının zorunlu harcamalardan oluşması, belediye ve valiliklerin gelir kaynakları açısından merkezi yönetime bağıllığı ve yerel mali disiplini sağlamaya yönelik mekanizmaların yetersizliği yerel yönetimlerin yaşadığı mali sorunların önemli nedenlerini oluşturmuştur (IMF, 2004:40). Örneğin, 1984 yılında yerel borçların GSYİH'ye oranı %18,3 iken, 2005 yılında %40'a yükselmiştir (Grafik 2).

Grafik 2: Japonya'da Yerel Yönetim Borçlarının Gelişimi (1984 – 2005)

Kaynak: MIC, Japan Statistical Yearbook 2008, <http://www.stat.go.jp/data/nenkan/zuhyou/y0303a00.xls>; [Historical Statistics of Japan](http://www.stat.go.jp/english/data/chouki/index.htm) ve <http://www.stat.go.jp/english/data/chouki/index.htm>, Erişim: 18.08.2008.

Yerel borçların bu *derece artmasında* vergi ve transfer niteliğindeki gelirlerdeki azalmayla, ekonomiyi canlandırmak amacıyla yürürlüğe konulan yatırımları artırmaya

yönelik önlemler önemli ölçüde etkili olmuştur (Domenico ve Zanardi, 2004:7). Bu durum merkezi idare borçlanmasının artmasında önemli bir faktör olmuştur. Öyle ki ele alınan dönem sonunda kamu borç stokunda dönem başına oranla %113,4'lük bir artış meydana gelmiş ve bunun %21,8'lik bölümü yerel yönetimlerin borç stokundaki artıştan kaynaklanmıştır (Grafik 2).

Japonya'da 1990'lı yıllarla birlikte yaşanan durgunluk reel faiz oranlarının çok düşük düzeyde gerçekleşmesine yol açmıştır. Durgunluktan kurtulmak ve ekonomik canlanmayı gerçekleştirmek için çeşitli önlemlerin hayata geçirildiği ülkede, ekonominin canlanmasıyla birlikte reel faizlerin artmasının borçlanma maliyetlerini artıracığı endişesi, bu ülkede borçlanma sorununu çözmeye yönelik arayışlara yol açmıştır (Ulusoy, 2007:224). Yerel yönetim borçlarındaki bu artış karşısında, personel sayısı ve ücretlerinde önemli kesintiye gidilmiş, yerel hizmetlerin bazıları özelleştirilmiş ve mali sorumluluğu artırmaya yönelik tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda yerel yönetimlerin yatırım projelerinin finansmanında yerel tahsis vergisi ile merkezi idarece yapılan götürü yardımların payını azaltarak, yatırım harcamalarının yerel vergi gelirleriyle karşılanması amaçlanmıştır. Ayrıca yerel düzeyde mali disiplini sağlamak amacıyla merkezi yönetimin yerel yönetimlerin ödenemeyen borçlarını üstlenmesine sınırlama getirilirken, piyasa disiplini teşvik edici önlemler alınarak yerel yönetimlerin finansman ihtiyaçlarını para ve sermaye piyasalarından sağlamalarına çalışılmıştır (IMF, 2004:46,47). Mali disiplini artırmaya yönelik bu düzenlemelerin yanı sıra yerel yönetimlerde yeniden yapılanma çalışmaları çerçevesinde 1994-2003 yılları arasında yerel yönetimlerin çalıştırdıkları personel sayısında 170 bin kişilik bir azalma görülürken, 2002 mali yılında 1177 yerel yönetim biriminin personel ücretlerinde yaptığı kesinti 100.7 milyar yen'e ulaşmıştır. Personel harcamalarında sağlanan bu kesintinin yanı sıra, 2008 yılına kadar da hizmet sunumunda etkinliği artırmaya yönelik düzenlemeler yapılması, idari harcamaların yeniden gözden geçirilerek bunların bir kısmının iptal edilmesi, yönetimde etkinliği artırmak için bazı birimlerin birleştirilmesi, belediye vergilerinin tahsilat oranlarının yükseltilmesi gibi önlemlerin alınması kararlaştırılmıştır (MIC, 2004:17-25).

6. YEREL YÖNETİMLERİN GİDERLERİ

Japonya'da idarelerarası görev paylaşımına ilişkin düzenlemeler yasalarla yapılmaktadır. Merkezi yönetimin bu konuda takdir yetkisi bulunmadığı gibi yerel yönetimlere karşılığını ödemediği bir görevi devretmesi de mümkün değildir (Mochida, 2001:94). Ülkede, kamusal hizmetlerin görülmesinde merkezi yönetim ile yerel yönetimler iş bölümü yapmaktadır (Ulusoy ve Akdemir, 2007:152). Vergi gelirlerinin önemli bir bölümü merkezi yönetime tahsis edilmesine karşın, kamu harcamalarının 2/3'lük bir bölümü yerel yönetimlerce gerçekleştirilmektedir (IMF, 2004:40). Yerel yönetimlerin kamu harcamalarındaki bu ağırlığına karşın, merkezi yönetimle yerel yönetimler arasında görev paylaşımı kesin çizgilerle ayrılmamıştır. Benzer nitelikteki görevler farklı yönetim kademelerine tahsis edildiği gibi, tek bir görevin yerine getirilmesinde birden fazla yönetim biriminin sorumluluğu paylaştığı da görülmektedir.

Tablo 2: Japonya’da İdarelerarası Görev Paylaşımı

	Güvenlik	Sosyal sermaye	Eğitim	Sağlık, refah, esenlik	Endüstri, ekonomi	
Merkezi Yönetim	Diplomasi, Adalet Savunma, Ceza verme	Ulusal yollar Tercihli yollar Akarsular (Birincil)	Üniversite	Sosyal sigorta Doktor lisansı İlaç lisansı	Gümrük vergileri Posta hizmetleri Ulaşım lisansı Ekonomik politika	
Yerel Yönetimler	Valilikler	Polis	Yerel yollar Akarsular (ikincil) Liman Toplu konut	Lise	Çocuk bakımı Kamu sağlık merkezi	Bölgesel kalkınma İşgücü güvenliği
	Belediyeler	Yangından koruma Aile Kaydı (kütüğü)	Kent planlama Yerel yollar Liman Toplu konut Kanalizasyon	Ortaokul İlkokul Hastabakıcı İlk okulu	Ulusal sağlık sigortası Yaşam sigortası Su arzı Atık su Yaşlıların bakımı Kamu mali yardımı	Bölgesel kalkınma

Kaynak: MIC (2007b), *Local Public Finance in Japan, Local Governance (Policy Making and Civil Society)*, Ministry of Internal Affairs and Communications (Local Public Financial Bureau), 2007, s.9., <http://www.soumu.go.jp/english/pdf/lpfij.pdf>, Erişim: 18.08.2008.

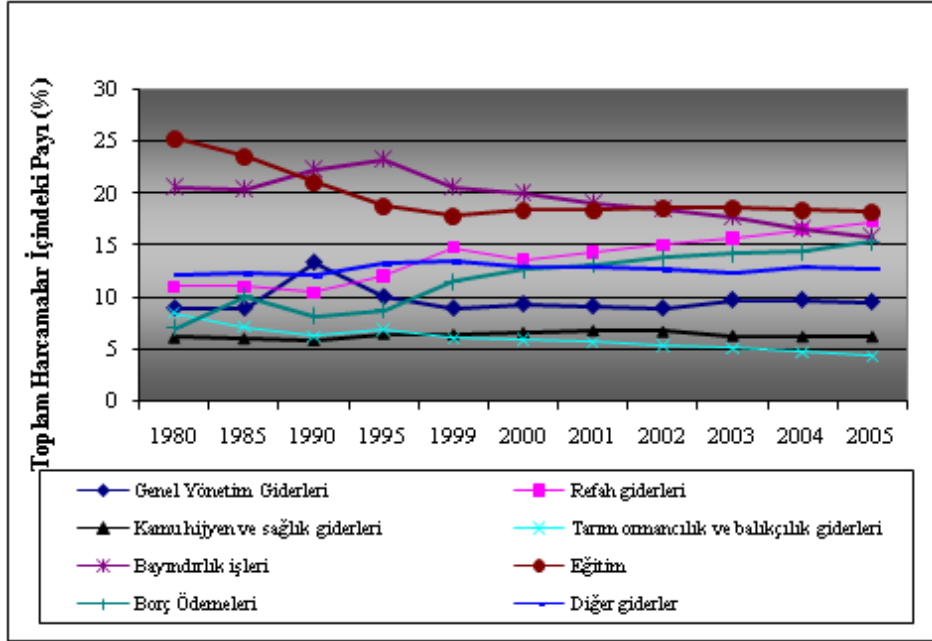
Eğitim, sağlık ve bayındırlık işleri alanında merkezi yönetim hizmetinin planlanması, ulusal standartların belirlenmesi aşamalarında rol almakta ve yaptığı yardımlarla hizmetlerin finansmanına katkıda bulunmaktadır (Mochida, 2001:91). Bu nedenle yerel yönetimlerin, hizmetlerinin yerine getirilmesinin pek çok aşamasında merkezi yönetimin önemli bir ağırlığı olduğu görülmektedir. Örneğin, eğitim, çocuk bakımı ve sağlık hizmetleri konusunda minimum standartlar merkezi yönetim tarafından belirlenmiştir. Ayrıca, yerel yönetimlerin yapacakları yatırım harcamalarının türü ve miktarı kabaca merkezi yönetim tarafından belirlenmektedir (IMF, 2004:41). Söz konusu hizmetler belediyeler tarafından yerine getirilirken, denetim görevi valiliklere verilmiştir. Bu nedenle de Japon yerel yönetim sisteminin, merkezi bir vergi sistemi ile harcama sorumluluğunun yerel yönetimlere devredildiği bir sistemden oluştuğu söylenebilir (Mochida, 2006:154). Ayrıca yerel yönetimlerin gelir ve harcamaları arasında oluşabilecek dengesizlikler götürü bağışlarla giderildiğinden bu bağışların harcama etkinliğini sağlamaya yönelik çabaları oldukça sınırlı bir düzeyde kalmaktadır (IMF, 2004:40).

Japonya’da yerel yönetimlerin harcamaları²⁵ zorunlu harcamalar (personel harcamaları, işsizlik yardımları ve borç ödemeleri gibi), yatırım harcamaları (yol, okul,

²⁵ Japonya’da yerel yönetimler genellikle birden fazla hesap kullanmaktadır. Bu hesaplardan bir tanesi, eğitim sağlık gibi genel yönetim hizmetlerine yönelik harcamaların izlendiği genel hesaptır (general account), bu hesabın yanı sıra, konut hizmetleri gibi harcamaları kısmen yararlananların ödediği ücretlerle/harçlarla finanse edilen harcamalar özel hesaplarda izlenmektedir (special account). Genel hesaplar ve özel hesaplar olağan hesaplar olarak adlandırılmaktadır (ordinary account). Anılan hesapların yanı sıra su arzı ve

köprü, park yapımı için yapılan harcamalar) ve diğer harcamalar olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır.

Grafik 3: Japonya’da Yerel Yönetimlerin Harcamalarının Gelişimi (1980 – 2005)

Kaynak: <http://www.stat.go.jp/data/nenkan/zuhyou/y0512f00.xls> ve White Paper on Local Public Finance, 2004, 2005 ve 2007 verilerinden derlenmiştir.

Yerel yönetimlerin yaptıkları harcamalar içerisinde en önemli ağırlığa sahip olanlarını, bayındırlık harcamaları (kentsel kalkınma, yerel yollar ve konutların inşası için yapılan harcamalar), eğitim harcamaları, borç ödemeleri, genel yönetim harcamaları, sağlık ve sosyal refahı artırmaya yönelik harcamalar oluşturmaktadır. Yerel yönetimlerin yaptıkları bayındırlık harcamalarının toplam harcamalara oranı 1980-2002 yılları arasında ortalama % 22,6 olarak gerçekleşirken, eğitim harcamalarının payı % 20,3 olarak, sosyal refah harcamalarının payı % 12,8 olarak, borç ödemelerinin payı ise, % 10,7 olarak gerçekleşmiştir. Belirtilen dönem itibariyle refah harcamaları ve borç ödemelerinin toplam harcamalar içerisindeki payı artarken, bayındırlık ve eğitim harcamalarının payları azalmıştır (Grafik 3).

Yerel yönetim harcamaları, giderleri yapan birimler itibariyle değerlendirildiğinde valiliklerde eğitim ve altyapı harcamalarının payının, belediyelerde ise çocuk ve yaşlıların bakımına yönelik refah giderlerinin yüksek olduğu

ulaştırma hizmetleri gibi fonksiyonları yerine getiren yerel iktisadi teşebbüslerinin hesapları da işletme hesaplarında izlenmektedir. Bu çalışmada yerel yönetimlerin harcamaları konusu olağan hesaplar bağlamında incelenmektedir (Bkz: MIC, 2007b: 1).

görülmektedir. Yerel yönetim giderleri ekonomik niteliğine göre bir ayrıma tabi tutulduğunda ise, toplam giderler içerisinde en yüksek paya sırasıyla personel (%28), yatırım (%20,1) ve faiz (%14,2) giderlerinin sahip olduğu görülmektedir (MIC, 2005:11-14).

7. YEREL YÖNETİMLERİN DENETİMİ

Japonya’da yerel yönetimlerin denetimi; merkezi yönetim, yargı organları, yerel yönetimlerin kendi organları ve seçmenler tarafından yapılmaktadır. Yasama denetimi, ülke topraklarının dengeli olarak gelişmesini sağlamak, hizmet standartlarını ülke bütününde belirli bir düzeyde tutmak, hizmetler arasında eşgüdümü sağlamak, yerel yönetimlerin yasalara uygun ve etkin çalışmasını sağlamak gibi amaçları hedeflemektedir. Merkezi yönetim bu amaçlar doğrultusunda teftiş ve denetimlerde bulunmakta, yerel yönetimlerin bütçe uygulamalarına ve yönetmeliklerine ilişkin bilgi isteyebilmekte ve onlara çeşitli önerilerde bulunabilmektedir (Keleş, 1984:116).

Merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerindeki denetim yetkisi ise, İçişleri ve Ulaştırma Bakanlığı ile valiler tarafından kullanılmaktadır. İdari nitelikte olan bu denetimin yanı sıra merkezi yönetim yerel yönetimleri ilgilendiren konularda anayasada belirtilen mali özerklikle ilgili düzenlemelere ters düşmeyecek yasal düzenlemeler de yapabilmektedir (CLAIR, 2006:50). İçişleri ve Ulaştırma Bakanlığı yerel yönetimler üzerindeki denetimini bakanlığa bağlı İdari Değerlendirme Bürosunun idari denetim şubesi aracılığıyla gerçekleştirmektedir. İdari değerlendirme bürosunun görevi; kuruluşunu düzenleyen kanunun 4. maddesinde, idari organların işlemlerinin denetlenmesi ve gerekli önerilerin yapılması olarak belirtilmiştir. Politika uygulamalarının değerlendirmesi, idari işlemlerin denetimi ve yönetsel danışma gibi fonksiyonları gerçekleştiren İdari Değerlendirme Bürosunun denetim faaliyetleri; kamu kurum ve kuruluşlarının işlemlerinin etkililiğini sürdürmek, kanuna aykırı ya da uygunsuz uygulamalar ile devlet hazinesine zarar veren uygulamaları önlemek ve çalışma disiplini sürdürmeyi amaçlamaktadır (Fukui, 2006). Anılan daire kendisine verilen görevleri gerçekleştirmek üzere, yerel organların başkanlarından gerekli bilgi, belge ve açıklamaları isteyebilmekte ve idari organların işlemlerini yerinde inceleyebilmektedir.

İdari değerlendirme bürosunun gerçekleştirmiş olduğu bu denetimin yanı sıra, Çeşitli bakanlıklar yerel yönetimlerin kendi adlarına gerçekleştirdiği hizmetlerle ilgili standartlar belirleyerek ve yerel yönetimlerin yasalarla belirlenmiş olan standartları gerçekleştirip gerçekleştirmediklerini kontrol ederek de önemli ölçüde denetim işlevi yerine getirmektedirler (Horie, 1996:58-59).

Yerel yönetimler üzerinde gerçekleştirilen bir başka denetim de yerel vergiler ve bonoların ihracı konusunda ortaya çıkmaktadır. Japonya’da yerel yönetimler yerel finansman kanununda belirtilen bazı vergilerin oranlarını kendileri belirleyebilmekte ve bu kanunda belirtilenlerin dışında vergi koyabilmektedirler. Ancak yerel yönetimlerin vergi oranlarında değişikliğe gitmesi ve yeni vergi koyabilmesi, İçişleri ve Ulaştırma Bakanlığı’nın onayına bağlıdır (MOF, 2006:228).

Japonya’da yerel yönetimler trafik, gaz ve su hizmetleri gibi kamu teşebbüslerinin harcamalarının finanse edilmesi, yatırım amaçlı yerel bonoların geri ödemelerinin yapılabilmesi, afet sonrası bakım ve onarım harcamalarının karşılanması ile afet harcamalarını finanse edebilmek amacıyla içişleri bakanlığına danışarak 1 yıldan daha uzun vadeli olarak borçlanabilmektedir. Ancak belirli durumlarda yerel yönetimlerin İçişleri Bakanlığına sadece danışması yeterli olmamakta ve ondan onay da alması gerekmektedir. Öyle ki, İçişleri ve İletişim Bakanlığı yerel yönetimlerin mali pozisyonunu doğrudan kontrol etmekte ve borç servis rasyosu belirli bir sınırı aşan yerel yönetimlerin borçlanmasına izin vermemektedir. Ayrıca, mali açıkları belirli bir limiti geçen yerel yönetimlerin mali yeniden yapılanmaya gitmeleri gerekmekte ve bunların mali yapıları merkezi yönetim tarafından doğrudan kontrol edilmektedir (Mochida, 2008:3).

Ülkede merkezi yönetim adına gerçekleştirilen denetimin bir başka boyutunu valilerin yaptığı denetim oluşturmaktadır. Japonya’da belediyelerin yasalara aykırı kararlarında ve uygulamalarında, yetki aşımı söz konusu olduğu durumlarda, vali belediye başkanının almış olduğu kararları bozabileceği gibi yürürlüğe girmesini de engelleyebilir. Eğer vali, merkezi yönetimin temsilcisi olarak yasaları, Bakanlar Kurulu Kararlarını ya da bakanlık emirlerini çiğnerse, ilgili bakan, yargı yoluna başvurarak valiyi görevden alma yetkisini kullanabilmektedir. Aynı yetki, belediye başkanları için valiler tarafından kullanılabilir (Keleş, 1984:116).

Yerel Özerklik Kanunu’na göre valiler ve belediye başkanları, yönetimleri altındaki olağan yerel yönetim birimlerinin personelleri ile kurum ve kuruluşlarını yerel hizmetlerin koordineli bir şekilde yerine getirilebilmesi amacı doğrultusunda denetleyebilmektedirler. Belediye başkanları ve valiler yapmış oldukları bu denetim sonrasında gerekli önlemleri alabilir ya da merkezi yönetimin yetkili birimlerinden gerekli önlemleri almasını isteyebilirler (Revised Local Autonomy Law, Article:149,157).

Belediye başkanları ve valilerin yanı sıra, yerel meclisler ve yerel halk tarafından da yerel düzeyde denetimler yapılmaktadır. Yerel meclisler, yerel yönetimlerin faaliyetlerini doğrudan ya da denetim komisyonu aracılığıyla denetlemektedir. Doğrudan denetleme yapıldığında yerel meclisler, olağan yerel yönetim birimlerinin herhangi bir faaliyeti ile ilgili doküman ve belgeleri inceleyebilme yetkisine sahiptir. Bu kapsamda yerel meclisler yerel yönetimlerin faaliyetleri ile ilgili söz konusu belgelerden yola çıkarak inceleme yapabileceği gibi, bu incelemede mevcut tanıkları dinleyebilir ya da gerekli bilgi ve belgeleri isteyebilir. Dolaylı denetimde ise yerel meclisler denetim görevlilerinden yerel yönetimlerin faaliyetleri ile ilgili denetim yapılmasını ve denetim sonucunun bir rapor halinde sunulmasını isteyebilmektedir (Revised Local Autonomy Law, Article:98).

Yerel Özerklik Kanunu’na uygun olarak Japon vatandaşı olan herkes bulunduğu bölgedeki olağan yerel yönetim birimlerinin faaliyetlerinin denetlenmesini, belediye başkanının, komisyon üyelerinin ya da yerel meclisin herhangi bir üyesinin görevden alınmasını ve meclisin feshini isteme hakkına sahiptir (Revised Local Autonomy Law, Article:12,13). Bu kapsamda, seçmenlerin 50’de biri ya da daha fazlası yazılı başvuruda

bulunmak suretiyle, denetim komisyonundan olağan yerel yönetim birimlerinin faaliyetlerinin ve performansının denetlemesini isteyebilmektedir. Denetim komisyonu yapmış olduğu denetimin sonucunda bir rapor hazırlayarak, hazırladığı bu raporu denetim isteğinde bulunan vatandaşların temsilcisine, belediye başkanına, meclise, ilgili komisyonlara vermekte ve denetimin sonuçlarını halka duyurmaktadır (Revised Local Autonomy Law, Article:75). Yerel seçmenler olağan yerel yönetim birimlerinin faaliyetleri üzerinde gerçekleştirdikleri bu denetimin yanı sıra, yerel meclislerinin feshini de isteyebilmektedir. Bu istek, toplam seçmenlerin 1/3'ünün imzası ve yazılı başvurusunu bir temsilci aracılığıyla yerel seçim komisyonuna iletilmesiyle hayata geçirilmektedir. Yapılan başvuru sonucunda, seçim komisyonu, bu isteği yerel halkın oyuna sunmaktadır. Daha sonra seçim sonucunu içeren raporunu fesih isteğinde bulunan seçmenlerin temsilcisine, ilgili meclis başkanına, valiye ya da belediye başkanına iletmektedir. Seçime katılanların çoğunluğunun lehte oy vermesiyle de yerel meclisler feshedilebilmektedir (Revised Local Autonomy Law, Article:76-78).

8. SONUÇ

Japonya'da toplam kamu harcamalarının 2/3 gibi büyük bir bölümü yerel yönetimler tarafından yapılmasına karşın, bu birimlerin öz gelirlerinin oldukça yetersiz olduğu görülmektedir. Ayrıca toplam vergi gelirlerinin yalnızca 1/3'ü yerel vergilerden oluştuğu ülkede, küçük belediyelerde bu oran daha da düşmektedir. Yerel yönetimlerin öz gelirlerinin yetersizliği, hizmet sunumunda merkezi yönetimden yapılacak transferlere bağımlı hale gelmesine ve borçlanma ile elde edilen gelirlerin payının artmasına neden olmaktadır. Bu durum yerel yönetimlerin, mali özerkliklerini zedelediği gibi, bu birimlerin etkin bir şekilde kamu hizmeti sunamalarına yol açmakta ve yerel mali disiplinin de bozulmasına neden olmaktadır.

Yerel yönetim maliyesinde yaşanan finansman sorunu bu kurumların borçlarının önemli düzeyde artmasına neden olmuştur (yerel yönetimlerin borçlarının GSYİH'ye oranı 1990 yılında %5 iken, 2005 yılında %40'a yükselmiştir). Bu durum, yerel harcamaların azaltılması, belediyelerin konsolidasyonu, personel sayısı ve ücretlerde kesintiye gidilmesi, yerel hizmetlerin bazılarının özelleştirilmesi ve mali sorumluluğun yükseltilmesi gibi birtakım tedbirleri kapsayan reform sürecinin hayata geçirilmesini gündeme getirmiştir. Trinity Reform olarak adlandırılan bu süreçte; yerel yönetim düzeyinde mali disiplini sağlamak amacıyla merkezi yönetimin yerel yönetimlerin borçlarını üstlenmesi konusunda önemli sınırlamalar getirilmiş ve belediye vergilerinin tahsilat oranlarının yükseltilmesi konusunda bir takım önlemler alınmıştır. Ayrıca, yerel yönetimlerin yatırım projelerinin finansmanında yerel tahsis vergisi ile merkezi yönetim tarafından yapılan götürü yardımların payı azaltılarak, yatırım harcamalarının yerel gelirlerle karşılanması amaçlanmıştır.

Bugün, Japonya'da yerinden yönetim reformu devam etmekle birlikte, uygulanan reformların etkili olduğunu söylemek mümkün değildir. Hatta reform kapsamında alınan tedbirler, zaten öz gelirleri düşük olan yerel yönetim birimlerinin mali açıdan daha da sıkıntıya girmelerine neden olmuştur. Belki de bu süreç ileriki dönemlerde "yerel yönetimlerin iflası" konusunu gündeme taşıyacaktır. Ülkede şu an

için düşük olan reel faiz oranlarının küresel ekonominin canlanma dönemine girmesiyle birlikte artacağı düşünüldüğünde, gelecekteki borçlanma maliyeti daha da yükselecek ve borç stoku önemli boyutlara ulaşacaktır. Bu nedenle yerel yönetimler mali yönetimlerinde, merkezi yönetime bağımlı olmaksızın, borçlarını kendi gelirleriyle ödeyebilme yollarını araştırmalıdır. Merkezi yönetim ise, yerel yönetimlerin borçlarının ulaştığı boyutu da göz önüne alarak, yapmış olduğu düzenlemelerde yerel vergi gelirlerini artırmaya yönelik önlemler almanın yanı sıra, yerel borçlanmada sıkı bütçe uygulamalarını hayata geçirecek olan politik tedbirleri almak zorundadır.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, A. Argun (1997), “Japonya’da Yerel Yönetimler”, *Çağdaş Yerel Yönetimler*, Cilt:6, Sayı:2, ss.83-98.
- Canpolat, Hasan ve M. İlker Haktankaçmaz (2007), “Japonya’da Yerel Yönetimler Maliyesi”, *Çağdaş Yerel Yönetimler*, Cilt:16, Sayı:2, ss. 67-94.
- Choi, Yoo-Sung ve Wright, Deil S. (2004), “Intergovernmental Relation (Igr) In Korea and Japan: Phases, Patterns, and Progress Toward Decentralization (Local Autonomy) in A Trans-Pacific Context”, *International Review of Public Administration*, Vol:9, No:1, ss.10,11.
- CLAIR (2006), *Local Government in Japan, Council of Local Authorities for International Relations*, <http://www.jlrc.org/pdfs/en/localg2006.pdf>, (Erişim: 22.05.2008).
- Doi, Takero “Local Government Bonds and a Scheme for Bankruptcy of Local Governments”, *Financial Review*, Vol: 71, Ministry of Finance Policy Research Institute, http://www.mof.go.jp/english/f_review/fr71e.htm#01_DOI, (Erişim: 05.08.2008).
- Domenico, Massimo Di ve Zanardi (2004), “Alberta Comparing Intergovernmental Fiscal Relations in Japan and Italy: Assesment and Suggestions”, *Economic and Social Research Institute*, <http://www.esri.go.jp/jp/prj-rc/macro/macro15/10-3-R.pdf>, ss. 1-36.
- Fukui, Ryoji, “*Administrative Evaluation and Administrative Counseling*”, Ministry Of Internal Affairs And Communications Japan (MIC Administrative Evaluation Bureau.), <http://www.aoa.org.pk/japan.html>, (Erişim: 20.09.2006)
- Ishi, Hiromitsu (2001), *The Japanese Tax System*, Third Edition, Oxford University Press, Oxford.
- IMF (2004), “*Japan: Selected Issues*”, IMF Country Report No. 04/247, International Monetary Fund, Washington, D.C.
- Jacobs, A.J., (2003), “Devolving Authority and Expanding Autonomy In Japanese Prefectures and Municipalities”, *Governance: An International Journal of Policy, and Institutions*, Vol:16, No:4, ss.601-623.

- Joumard, Isabelle ve Tadashi Yokoyama (2005), “Getting The Most out of Public Sector Decentralisation in Japan”, *OECD Economics Department Working Papers*, No: 416, OECD, ss. 1-49.
- Horie, Fukashi (1996), “Intergovernmental Relations in Japan: Historical and Legal Patterns of Power Distribution Between Central and Local Governments”, in: Jun, Jong S. and Wright Deil S. (Ed.) *Globalization and Decentralization: Institutional Contexts, Policy Issues, and Intergovernmental Relations in Japan and the United States*, Georgetown University Press, Washington, D.C.
- Keleş, Ruşen (1984), “Japonya’da Yerel Yönetimler”, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt:17, Sayı:3, ss. 101-122.
- Mabuchi, Masaru (2001), “Municipal Amalgamation in Japan”, *The World Bank Institute*, <http://www.worldbank.org/WBI/Resources/wbi37175.pdf>, (Erişim: 22.07.2007).
- MIC, Administrative Evaluation and Administrative Counseling, Japan Ministry of Internal Affairs and Communications, <Http://www.Soumu.Go.Jp/English/Kansatu/Index.Html>, (Erişim: 09.07.2008).
- MIC (2004), Fiscal Year 2002 Settlement White Paper on Local Public Finance, Tentative Translation, (Ministry of Internal Affairs and Communications), Tokyo, http://www.soumu.go.jp/menu_05/pdf/chihou/2004e_c_visual.pdf, (Erişim: 22.09.2007).
- MIC (2005), Fiscal Year 2003 Settlement White Paper on Local Public Finance, Tentative Translation, (Ministry of Internal Affairs and Communications), <www.soumu.go.jp/menu05/pdf/chihou/2005ecvisual.pdf>, (Erişim: 30.09.2007).
- MIC (2007a), Fiscal Year 2005 Settlement White Paper on Local Public Finance, Tentative Translation, (Ministry of Internal Affairs and Communications), <www.soumu.go.jp/english/wp/pdf/002.pdf>, (Erişim: 30.09.2007).
- MIC (2007b), Local Public Finance in Japan, Local Governance (Policy Making and Civil Society), Ministry of Internal Affairs and Communications (Local Public Financial Bureau), s.9, <http://www.soumu.go.jp/english/pdf/lpfij.pdf>, (Erişim: 18.08.2008)
- MIC (2008), Japan Statistical Yearbook 2008, Ministry of Internal Affairs and Communications (Statistical Research and Training Institute) <Http://Www.Stat.Go.Jp/English/Data/Handbook/Pdf/C17cont.Pdf>, (Erişim: 03.08.2006).
- MİGM, (1999), “Japonya’da Mahalli İdareler”, içinde: Muammer Türker (Ed.), *Dünyada Mahalli İdareler (667-689)*, T.C. İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Yayını, Yayın No: 27, Ankara.

- Mihaljek, Dubravko (1997), “Japan”, In: Teresa Ter- Minassian (Ed.), *Fiscal Federalism in Theory and Practice* (285-323), International Monetary Fund, Washington.
- Mochida, Nobuki (2001), “*Taxes and Transfers in Japan’s Local Public Finances*”, In: Michio Muramastu, Farrukh Iqbal, and Ikuo Kume (Ed.), *Local Government Development in Post-War Japan* (85-111), Oxford Uni. Press, Oxford, U.K.
- Mochida, Nobuki (2006), “*Local Government Organization and Finance*”, In: Anwar Shah (Ed.), *Local Governance In Industrial Countries* (149-188), The World Bank, Washington D.C.
- Mochida, Nobuki (2008), “*Subnational Borrowing in Japan: From ‘Implicit Guarantee’ to Market Discipline and Fiscal Rule*”, CIRJE Discussion Papers, <http://www.e.u-tokyo.ac.jp/cirje/research/03research02dp.html>, (Erişim: 22.08.2008).
- MOF (2004), *An Outline of Japanese Taxes 2004*, Ministry of Finance Japan, ss.232-257, http://www.mof.go.jp/english/tax/taxes2004e_h.pdf, (Erişim 22.11.2004).
- MOF (2006a), *Highlights of the Budget for FY2007*, Ministry of Finance of Japan, <http://www.mof.go.jp/english/budget/e20061224a.pdf>, (Erişim: 07.06.2007).
- MOF (2006b), *Comprehensive Handbook of Japanese Taxes 2006*, <http://www.mof.go.jp/english/tax/taxes2006e.htm>, (Erişim: 04.06.2008)
- Muramatsu, Mihio (2001), “*Intergovernmental Relations in Japan: Models and Perspectives*”, World Bank Institute Working Paper, Volume: 1., Stock No. 37178, The World Bank, Washington D.C., ss.1-21, <http://www.worldbank.org/WBI/Resources/wbi37178.pdf>, (Erişim: 06.08.2007)
- Norton, Alan (1994), *International Handbook of Local and Regional Government: A Comparative Analysis of Advanced Democracies*, Edward Elgar England.
- Pascha Werner ve Frank Robaschik, (2001), “*The Role of Japanese Local Governments in Stabilisation Policy*”, Institut für Ostasienwissenschaften, No:40, ss.1-43, <http://www.uni-duisburg.de/Institute/OAWISS/publikationen/arbeitspapiere/paper40.html>, Erişim: 08.07.2006).
- Revised Local Autonomy Law, The Nippon Foundation, <http://nippon.zaidan.info/seikabutsu/1999/00168/contents/019.htm>, (Erişim: 19.09.2006).
- Robaschik, Frank ve Naoyuki Yoshino, (2004), “*Local Government Finance in Japan: Can Irresponsible Borrowing Be Avoided?*”, Duisburg Working Papers On East Asian Economic Studies, No. 72, ss.1-42, <http://www.uni-duisburg.de/FB5/VWL/OAWI/ARBEITSPAPIERE/paper72.html>, Erişim: (22.04.2006).

- Robson, William A., (1933), “*Local Government*”, In: *Encyclopaedia of The Social Sciences*, (Ed: Edwin R. A. Seligman ve Alvin Johnson), Volume: 9, The Macmillan Company, New York, ss. 579,580.
- Japan Statistics Bureau, “*Government System*” in: *Statistical Handbook of Japan 2008*, s.198; http://www.stat.go.jp/english/data/handbook/c17cont.htm#fig17_3. (Erişim:22.08.2008).
- Tajika, Eiji ve Yuji Yui, “Reform of Central-Local Government Fiscal Relations in Japan”, *Financial Review*, Vol.76, Ministry of Finance Policy Research Institute, http://www.mof.go.jp/english/f_review/fr76e.htm#kihara, (Erişim: 05.08.2008).
- Ulusoy, Ahmet (2007) *Maliye Politikası*, 5. Baskı, Üçyol Kitabevi, Trabzon.
- Ulusoy, Ahmet ve Tekin Akdemir (2007), *Mahalli İdareler Maliyesi: Teori-Uygulama-Maliye*, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık San. A.Ş., Ankara.
- Ulusoy, Ahmet ve Tarık Vural (2001), “Japonya’da Yerel Yönetimler”, *Yerel Yönetim ve Denetim*, Cilt:6, Sayı:6, Haziran 2001, ss.24-31.
- Üstünişık, Belma (1992), *Bazı Ülkelerde Yerel Yönetim Modelleri*, DPT Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara.
- The Constitution of Japan, Chapter VIII. Local Self-Government, http://web-japan.org/factsheet/const/chap_8.html, (Erişim: 22.10.2006).